

Выкарыстанне вольнага
праграмнага забеспячэння ў ЛНУ
імя Івана Франка і ЛНМУ імя
Данііла Галіцкага

Львоўскі нацыянальны універсітэт ім. Івана
Франка

С. Апуневич, Г. Злобін, Р. Рикалюк, П.
Риковський, Р. Шувар

На працягу многіх гадоў львоўская група карыстальнікаў Linux праводзіла агітацыйную працу па ўкараненні вольнага праграмнага забеспячэння ў навучальны працэс навучальных устаноў г. Львова.

З 1998 г. пачалося ўкараненне АС Linux у навучальны працэс ЛНМУ імя Данііла Галіцкага. У той жа час пачалося карыстанне АС Linux у навучальным працэсе факультэта электронікі ЛНУ імя Івана Франка. У 2013 г. праз цяжкую сітуацыю з фінансаваннем факультэта з аднаго боку і ў сувязі з пачаткам ціску прадстаўніцтва Microsoft ва Украіне па выкарыстанні ліцэнзійнага ПЗ фірмы Microsoft у навучальных установах Украіны кіраўніцтва факультэта электронікі прыняло рашэнне аб пераводзе навучальных лабараторый на АС Linux.

ЛНМУ імя Данііла Галіцкага

Пераход навучальнага працэсу ў ЛНМУ імя Данііла Галіцкага на ВПЗ адбыўся пад пагрозай праверкі ліцэнзій ўсталяванага ПЗ - "добразычліўцы" папярэдзілі рэктара ЛНМУ за паўгода да запланаванай праверкі.

Напрамкі выкарыстання СПО у ЛНМУ:

серверныя прымянення - Linux (Debian, Ubuntu), Unix (FreeBSD); навучальны працэс - аперацыйная сістэма (Debian, Ubuntu), офісны пакет (LibreOffice), сродкі праграмавання (Bluefish), тэхналогіі тэлеmedыцыны, відэаканферэнцсувязі, кантроль за напісаннем ліцэнзійных экзаменаў КРОК, імітацыйны медыцынскі навучальны клас, элементы сістэмы дыстанцыйнага навучання; студэнцкая навуковая праца - аперацыйная сістэма (Debian, Ubuntu), офісны пакет (LibreOffice), сродкі праграмавання (Bluefish), сістэмы кіравання базамі дадзеных (MySQL, Base).

ЛНМУ імя Данііла Галіцкага. Вынікі

1. У цяперашні час універсітэт цалкам функцыянуе на ліцэнзійным ПЗ, праведзена адпаведная дакументацыйная і арганізацыйная праца.
2. Шырокі спектр даступнага вольнага праграмнага забеспячэння паказаў магчымасць поўнага забеспячэння працоўнага, навучальнага і навуковага працэсаў у універсітэце.
3. Пераход на свабоднае праграмнае забеспячэнне дазволіў не толькі пазбегнуць выкарыстання пірацкага праграмнага забеспячэння ў навучальным працэсе, але і паменшыць рызыку нападаў на працоўныя станцыі з боку зламыснікаў і аператараў станцый, паменшылася пагроза віруснай паразы і неабходнасць перманентнай пераўсталёўкі АС.
4. Працягваецца праца па выкарыстанні элементаў сістэмы дыстанцыйнага навучання.

ЛНУ імя Івана Франка

У адрозненне ад ЛНМУ ў ЛНУ імя Івана Франка выкарыстанне ВПЗ не мае ўсёабдымнага характару, а адбываецца ў асобных падраздзяленнях універсітэта.

Напрамкі выкарыстання ВПЗ у ЛНУ імя Івана Франка: серверы - Linux (Debian, Open SuSE, CentOS), Unix FreeBSD; навучанне - аперацыйная сістэма (Debian, Open SuSE, CentOS, SlackWare), офісныя пакеты (OpenOffice, LibreOffice, Planner), сістэма дыстанцыйнага навучання Moodle, сродкі праграмавання (gcc, IDE Kuzya, IDE CodeBlocks, Qt Creator), матэматычныя пакеты (Octave, SciLab, SMathStudio, Maxima, Labplot), пакеты мадэлявання (Packettracer, Altera Quartus, KiCAD, Proteus), кліент-серверныя тэхналогіі;

ЛНУ імя Івана Франка

Напрамкі выкарыстання ВПЗ у ЛНУ імя Івана Франка:
студэнцкая навуковая праца - аперацыйная сістэма (Debian, Open SuSE), офісны пакет (OpenOffice), сродкі праграмавання (gcc, Kuzya IDE, Qt Creator), матэматычныя пакеты (Octave, SciLab, Maxima, Labplot), сістэмы кіравання базамі дадзеных (MySQL), эмулятары апаратных сродкаў і аперацыйных сістэм; навуковыя даследаванні - аперацыйная сістэма (Debian, Open SuSE), офісны пакет (OpenOffice), сродкі праграмавання (gcc, IDE Kuzya, Qt Creator), матэматычныя пакеты (Octave, SciLab, Maxima, Labplot), арганізацыя вылічальных кластараў і кластараў высокай даступнасці (Scientific Linux, CentOS RaceMaker, Kickstarter, Webmin, SGE, Ganglia, OpenMPI, MPICH2, BLAS, FFTW, NorduGrid ARC, Condor, CUDA 5.0 production release).

ВЫСНОВЫ

1. Нягледзячы на працяглы і няпросты працэс пераходу на ВПЗ у ЛНМУ імя Данііла Галіцкага апынуўся ўдалым. Варта адзначыць актыўную падтрымку гэтага працэсу з боку кіраўніцтва ЛНМУ, якая, на думку аўтараў дакладу, мела асабліва матэрыяльны характар. Дзякуючы пераходу на ВПЗ, ЛНМУ імя Данііла Галіцкага не толькі зэканоміў значныя грашовыя сродкі на набыцці ліцэнзій на ПЗ, але і пазбег штрафных санкцый за выкарыстанне неліцэнзійнага ПЗ.

2. Нягледзячы на тое, што ў ЛНУ імя Івана Франка ёсць неабходны кадравы патэнцыял, свабоднае праграмае забеспячэнне выкарыстоўваецца не ва ўсіх падраздзяленнях універсітэта. Абумоўлена гэта тым, што кіраўніцтва універсітэта не надае належнай увагі ліцэнзійнай чысціні праграм.

ВЫСНОВЫ

3. Прыходзіцца канстатаваць, што выкарыстанне прапрыетарнага (і нават неліцэнзійнага) праграмнага забеспячэння прыводзіць да разрыву паміж навучальным працэсам у ЛНУ імя Івана Франка і вытворчым працэсам у ІТ-фірмах Украіны, што дае падставы некаторым аўтарам сцвярджаць пра састарэласць навучальнага працэсу ў навучальных установах Украіны.